ANUL III. - No. 24
15 OCT. 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU
Secretar de redacție: ION I. ȘERBU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STRADA BOB N-rul 7.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ S. A.
STR. REGINA MARIA N-rul 4.

ANUL III. — Nr. 24 15 Oct. 1927

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“.

Ion Ghica şi calomniile jidoveşti.

De la tribuna acestei reviste am împărtăşit marelui public opiniile a trei oameni mari din România mică asupra chestiunii jidoveşti: Vasile Conta, Mihail Kogălniceanu şi Vasile Alexandri.

Astăzi, reproducem o scrisoare a lui Ion Ghica asupra aceleiaşi probleme, datând din acel an, în care care s'a frământat puternic sufletul românesc, dar s'a luat şi o măsură de înaltă prudenţă, asigurând României mici o liniştită propăşire în direcţia *naţională* până la sfârşitul răsboiului mondial.

Scrisoarea datează din anul 1879, este adresată ziarului *The Times*, organul cu o puternică influenţă asupra opiniei publice din Anglia, ca un răspuns la nesfârşitele calomnii jidoveşti, debitate în contra ţării noastre. Jidovimea din Europa, punând în mişcare toate cabinetele din Apus prin machinaţiile oculte ale Alianţei Universale Israelite şi prin presa, pe care o acaparase, pornise o campanie de ponegrire a României, cu scopul precis de a determina marile puteri să ne impună încetăţenirea *în bloc* a tuturor Jidanilor aflători în ţară.

In faţa atacului perfid de discreditare a numelui de Român, prin cele mai sfruntate neadevăruri, picurate perseverent, sistematic şi veninos, în presa străină, Ion Ghica se adresează marelui cotidian şi cu un admirabil curaj restabileşte adevărata situaţie în mintea cititorilor din Occident.

Bine înţeles, în răspunsul dat se oglindeşte, în afară de bărbăţia cu care îşi apără ţara, şi concepţia eronată a generaţiei lui, că numai Jidanii din Orientul Europei constitue un element parazitar şi inasimilabil. S'a înşelat, precum ulterior s'a dovedit: că Jidanii din Occident nu şi-au schimbat nimic din sufletul lor talmudic, prin faptul de a-şi fi modificat exteriorul. Astăzi domneşte adevărul incontestabil, că Jidanul de orice rit, din orice punct geografic al globului, de orice înfăţişare şi stare socială, constitue membrul uneia şi aceleiaşi naţiuni parazitară, inasimilabilă şi duşmănoasă actualei organizaţiuni politice şi sociale a Ne-Jidanilor.

Cu această rezervă făcută, reproducem din cuvânt în cuvânt răspunsul-document, aşa cum l'am luat din *„Gazeta Transilvaniei“* de la Braşov, No. 10 din 4|16 Februarie 1879:

Jidovii în România

Către editorul ziarului *„The Times“*.

„Sir! — Cu multă plăcere am remarcat, că chestiunea israelită din România a atras atenţiunea unui ziar atât de însemnat, ca „The Times“. Ca Român, carele am dorit întotdeauna ca la legislaţiunea şi aşezămintele ţării mele să nu existe nimic, ce ar putea fi considerat ca nedrept, sau ce ar fi în contrazicere cu noţiunile de libertate şi dreptate, ce predominează în acest veac şi după care se conduc toate naţiunile civilizate, îmi permit a Vă comunica câteva păreri asupra acestei chestiuni ce ocupă pe ,oricine de aici, dorind a o vedea odată rezolvată în mod liniştit şi satisfăcător. Cu câteva zile înainte mi s'au adresat următoarele observări de către un Englez şi un amic sincer al Izraeliţilor:

„Voind a mă asigura de toate ce am auzit, vorbindu-se în unele cercuri, pe când eram în Anglia, am aşteptat cu ocazia venirii mele în România a vedea Jidanii de aici în o stare din cele mai deplorabile. *După cele, ce mi s'au zis despre cruzimile comise de Români asupra Jidanilor, am sosit aici sub impresiunea, că Bucureştii şi Iaşii ar fi oraşe ce merită soartea Babilonului, sau a Gazei şi că Românii trebue nimiciţi de pe suprafaţa pământului ca şi Asirienii sau Filistenii.*

„Dar trebue să Vă mărturisesc, că de când am fost în aceea ţară n'am văzut nimic din acele grozăvii, de care am auzit făcându-se atâta larmă — nimic din aceste, ba ce e şi mai mult trebue să Vă declar, că astă vară am fost în gradul cel mai mare impresionat, văzând unii antreprenori tratând pe lucrătorii lor angajaţi la construcţia liniei ferate dela Braşov, într'un mod, cum desigur nu s'ar suferi nici un moment în Anglia. Eu îmi închipuiam dară, că aceşti lucrători trebue să fie Jidani, iar opresorii lor Români. Spre mai marea mea mirare aflasem tocmai contrariul: *lucrătorii angajaţi au fost Români, pe când antreprenorii, cari îi întrebuinţau şi-'i tratau atât de rău, erau Jidani.*

„Am vizitat unele oraşe şi multe sate şi trebue să mărturisesc, că în decurs de 8 luni, cât am fost în România, n'am văzut nici pe un singur Român rău tratând un Jidan, pe când de multeori văzui Jidani, făcând treburi, ce în o ţară civilizată ar atrage după sine o aspră pedepsire. De unde dar provine opiniunea atât de general lăţită, că Jidanii din România cer protecţiune?

Următoriul este răspunsul ce am dat compatriotului D-voastră:

„Totul ce aţi auzit despre persecuţiunea Jidanilor în România e neadevărat. Ei niciodată n'au fost torturaţi sau prădaţi şi nimeni nu le-a scos nici un dinte măcar, după cum era obiceiul a se face în regatul bunului Rege Iohn, nici n'au fost jupuiţi de vii sau tăiaţi în bucăţi ca în zilele lui Richard III, dar nici arşi de vii cum au fost în Franţa, în timpul lui Charles VI.

„Ei trăesc în România tot atât de fericiţi, ca în o altă ţară şi spre a o sfârşi sau a Vă da o dovadă din cele mai bune despre aceasta, e creşterea lor în număr şi în avuţie din zi în zi şi că nici unul din ei nu sărăceşte în această ţară, spre a merge şi a se aşeza aiurea; astfel încât în privinţa lor putem între-

buinţa fraza lui Metastasio: *„Chi sta bene non si muove“*. (Celce stă bine, nu se clatină.)

„Nu numai, că ei nu părăsesc ţara noastră, dar urmează mereu înainte a năvăli încă chiar din acele ţări, a căror guverne se gerează ele însăşi ca protectorii lor şi unde din împrejurarea că emigrează, nu par a fi trăit acolo o viaţă prea fericită. Nici un jidan care s'a aşezat la noi, n'a păgubit, toţi corespund chemării lor. Ei se află într'o excelentă stare de sănătate, aproape mai bine decât Românii, căci sunt mai bine nutriţi, mai bine îmbrăcaţi, adăpostiţi şi fiindcă ocupaţiunea cu care-şi întreţin traiul lor, e mai puţin ostenitoare şi mai puţin expusă, decât cea a Românilor. *Ei sosesc în cea mai mare nevoie şi după câtiva ani reuşesc în a-şi strânge o respectabilă avere. In acest moment tot capitalul e în mâinile lor şi ţăranul şi lucrătorul pământean se zmunceşte spre a înmulţi averea cămătarilor jidani.*

„Noi considerăm Jidanii din ţara noastră înpărţiţi în două clase diferite: cei numiţi Jidani spanioli veniţi din Apus; ei sunt oneşti, deştepţi şi respectabili în toată puterea cuvântului, curaţi, fără prejudiţii religioase sau fanatism şi sunt iubiţi şi stimaţi de toţi Românii; apoi în a 2-a clasă aşa numiţii Jidani poloni cari au venit şi urmează a veni din Austria şi Rusia; ei sunt plini de prejudicii şi fanatism; ei îşi întreţin viaţa cu mijloace şarlataneşti sau prin extorcţiuni, trăiesc în cea mai mare scârnăvie şi n'au nimic comun cu obiceiurile, simţurile sau aspiraraţiunile Românilor. Cea dintâi clasă a Jidovilor vorbeşte un dialect spaniol, ei se familiarizează cu obiceiurile, traiul şi cu tradiţiunile Românilor şi erau până la 1830 cei mai numeroşi din ambele clase, dar cu toate acestea nu numărau niciodată mai mult decât **10.000 sau 12 000**.

„Cealaltă clasă, cunoscuţi ca Jidani poloni, veniţi mai ales din Galiţia şi din Rusia, vorbesc un fel de limbă nemţească sui generis şi începură a *năvăli* în ţară abia după războiul din 1828; de atunci ei urmează necontenit a năvăli în cantităţi din ce în ce mai mari astfel, că în prezent au ajuns cifra de *400.000, adică aproape 10 la sută din întreaga poporaţie a României.* Nu există nici o singură ţară în toată lumea, fără excepţiune chiar de Anglia, unde această clasă de Jidani (care a dispărut cu desăvârşire din Europa apuseană) ar fi fost mai favorabil privită. Nu este, decât vina lor, că numele de „Jew“, „Juif“, „Jude“, „Jaoudi“, a devenit în cursul evului mediu termin de insultă şi eu unul cred că cu greu aceste cuvinte sunt mai de curtenie şi mai onorabile decât denumirea de „Jidan“ sub care sunt cunoscuţi în România.

„Dacă s'a ivit o chestiune israelită în România, apoi aceasta nu provine nici dela injustiţia, nici dela rea tratare din partea autorităţilor sau a indivizilor privaţi, dar simplu numai din împrejurarea, că ei n'au nici un drept politic şi că până la un oarecare grad ei lucrează sub incomoditate civilă de a nu putea fi indrituiţi a poseda proprietăţi rurale. E o mare deosebire între aceasta şi o rea tratare sau persecuţiune. Permiteţi-mi a da seamă despre această restricţiune, la care e supusă o anume clasă de indivizi în România.

„Din timpurile cele mai vechi — ba ce e mai mult, chiar pe timpul, când Jidovii erau persecutaţi în Europa, ei erau de tot liberi în Principatele Valachia şi Moldova; ei posedau havrele lor ori unde vreau şi niciodată n'au fost obligaţi la carnea unei vite tăiată de un casap creştin; cumpărau şi vindeau ce vreau şi dacă ei n'au cumpărat niciodată pământuri, apoi cauza e numai, că capitalul ce'l întrebuinţează în speculaţii cu 18 şi 20 procente, nu vreau a-l aşeza în moşii, ce le-ar fi produs numai 5 procente pe an.

„Cât priveşte drepturile politice, apoi acestea nu le posedau în acele timpuri decât numai puţini indivizi privilegiaţi din clasele mai înalte şi Jidanii se aflau pe atunci pe acelaş picior ca şi masele poporaţiei pământene. Pela 1835, când jidovii au fost supuşi conscripţiunii în Rusia, au început să emigreze cu miile în Moldova, unde au exercitat negoţiile de a împrumuta bani pentru procente exorbitante şi pe o întindere atât de mare, încât în curând au pus mâna pe orice product ce deveni apoi un adevărat monopol în mâna lor. *Dupăce au otrăvit pe ţăranul moldovean cu rachiu falsificat, pentru care i-au cerut toată recolta anului viitor, ei au ştiut prin aceste mijloace să devină creditorii poporaţiei muncitoare, astfel, că muncitorul a fost obligat de a face vânzări numai către creditorul lui. Astfel se întâmplă, că jidanul din Moldova a devenit numai el cumpărătorul la ţară şi numai el vânzătorul la oraşe. Abia atunci guvernul din Moldova începu să ia anume măsuri contra Jidanilor.*

„Desigur că trebuie să pară straniu, că o clasă şi mai ales o clasă de oameni deosebiţi nu atât de mult după rasă şi naţionalitate ca numai după religii, să fie desbrăcată de drepturile cetăţeneşti şi la unii, cari n'au studiat această chestiune, acest lucru trebuie să li-se pară în contrazicere cu ideile veacului al 19-lea. Trebuie amintit, că chiar în Anglia, care din toate ţările este aproape cea mai sincer liberală şi mai înaintată, s'a întâmplat abia în ultima jumătate a acestui veac, că Jidovii au fost admişi pe un picior de perfectă egalitate cu ori cine fie, prin suprimarea sau modificarea jurământului în parlament.

„Bucuros aşi întreba acuma pe vre-un Englez liberal şi deştept, ce ar zice d-lui, când în ţara lui atât de civilizată, atât de desăvârşit liberă de orice prejudicii, unde toleranţa religioasă, libertatea politică, filosofică şi chiar socială e atât de perfectă, dacă în ţara lui, zic, ar găsi populaţia înmulţită prin 4 milioane Jidani, pe când acuma se află acolo numai 49.000 adică, dacă populaţia Angliei ar conţine 10% Jidani în loc de 1¼%? Ce ar zice d-lui, dacă a zecea parte a populaţiei, ar fi străină? Ce ar zice un adevărat patriot englez, când o atât de imensă parte a locuitorilor ţării sale n'ar vorbi englezeşte şi n'ar simţi ca un englez şi nici n'ar accepta tradiţiunile şi aspiraţiunile Englezilor; când ei ar desfăşura mereu un spirit ostil Angliei şi când această parte de locuitori s'ar înmulţi pe an cu trei sau patru sute mii suflete, pe când populaţia engleză ar rămânea aproape staţionară? Insfârşit, ce ar zice el, dacă această rasă străină ar arăta tendinţe de a sprijini planul năvălitorului ori-când se întâmplă un conflict de caracter naţional şi dacă această rasă s'ar sili întotdeauna a arunca ţara ei în dificultăţi politice şi sociale cu scop de a trage foloase din aceasta şi a chema intervenţiunea străină şi de paşaporturi străine spre a-şi ajunge scopul lor de câştig şi de stoarcere? Intreb, ce ar zice la toate acestea un bărbat de stat englez, carele îşi iubeşte ţara?

„Inmulţirea populaţiei jidoveşti în România e atât de necontestabilă, încât nu e nevoie a recurge la statistici sau la registrele de starea civilă. Spre a-se convinge de aceasta, e destul a vizita acelaş oraş sau acelaş sat după un interval de un an, a vedea grozava înmulţire a elementului jidovesc şi a observa impunerea lui asupra populaţiei indigene; a vedea strade întregi şi dugheni, populate odată cu români, transformate în cartiere întregi pentru Jidovi şi magazinele umplute cu mărfuri şi obiecte falsificate, a vedea cum un creştin abia poate trece pe

stradă, fără a fi insultat de copiii Jidanilor şi a vedea mârnâind rugăciunile lor în mijlocul stradelor şi împiedecând toată circulaţia ; în sfârşit a vedea dezolaţiunea în orice oraş din Moldova, când Sâmbăta nu poţi cumpăra absolut nimic nici cu rugăminte, nici cu bani.

„Dacă tot astfel ar fi şi în Anglia, atunci sunt sigur, că Englezii ar gândi de 2 ori, până când ar vrea să acorde Jidanilor libertatea politică şi drepturile civile. Dar deşi acest tablou e atât de trist, totuş în nici un mod nu se poate zice, că între Jidani n'ar fi unii, cari sunt capabili sau demni a exercita drepturi politice.

Departe de mine a arunca această pată neagră asupra poporaţiei izraelite în genere. Tot ce vreau să zic, este, că această descriere este aplicabilă asupra marei majorităţi a Jidovilor ce vin din Rusia şi din Austria. Israeliţii ce vin din Apus, mai ales Izraeliţii spanioli, — sunt cu totul distincţi şi se deosebesc de Jidanii poloni stabiliţi în România. Intre aceia sunt bancheri, negustori cinstiţi, doctori înţelepţi, avocaţi şi profesori. Nu există nici un singur Român simţitor, carele ar nega drepturile politice şi civile unor astfel de oameni bine înţelegându-se, că n'ar fi supuşi străini sau sub protecţia străină. Cred că următoarea e soluţiunea cea mai sensibilă şi prudentă, ce se poate da acestei chestiuni:

„Că egalitatea de drepturi cu Românii să se acorde:

1. Jidanilor născuţi în ţară, (dacă nu sunt supuşi străini) cari au servit în armată; 2. Cari au obţinut vr'un grad la vre-o Universitate, sau cari cercetează o profesiune liberă; 3. Cari posed stabilimente de lucru de orice soiu; 4. Insfârşit, Jidanilor cari fiind sub protecţie streină, declară, că voiesc a deveni Români şi se supun în consecinţă voturilor corpurilor legiuitoare şi regulelor obicinuite pentru toţi străinii, cari doresc a deveni supuşi Români.

„Dar a obliga pe Români de-a accepta deodată toţi Jidanii din ţară ca egali lor, ar fi o nedreptate nepomenită în analele naţiunilor şi o sarcină de mare pericol pentru viitorul acestei ţări“.

Ioan Ghica,
membru în Senatul României.

Din documentul reprodus rezultă, că Ion Ghica la 1879, într'o vreme, când România mică după un glorios războı nu dobândise încă recunoaşterea diplomatică a independenţei sale, nu s'a sfiit să spună sus şi tare înaintea străinătăţii: că Jidanii la noi în ţară sunt cămătari, cari au adus la mizerie economică populaţia rurală, unde s'au stabilit; că Jidanii otrăvesc cu alcool ţărănimea, pricinuindu-i mizeria fiziologică; că Jidanii „arată tendinţe de a sprijini planul năvălitorului oricând se întâmplă un conflict de caracter naţional“. Cât de exactă este această observaţie, se poate verifica din atitudinea Jidanilor în timpul ocupaţiei germane 1916—1918[1]).

Aşa înţelegea să scrie Ion Ghica apărând dreptatea şi interesele ţării lui.

Dar cine este acest Ion Ghica?, mă veţi întreba, domnilor contimporani. Răspund scurt: este cel dintâi economist al României mici[2]) şi unul din fruntaşii vieţii publice româneşti în secolul trecut.

El, ca economist, înţelegea pericolul ce ameninţa „economia naţională“ când un neam parazitar şi inasimilabil a ajuns să acapareze toate produsele agriculturii româneşti şi să robească populaţia autohtonă, singură producătoare; înţelegea gravitatea crescândă a pericolului, rezultată din faptul, că acest element strein se înmulţeşte, prin naşteri şi imigraţie, în proporţie înspăimântătoare faţă de locuitorii de baştină. Chinuit de această grijă, cu privire la viitorul ţării lui, a ridicat vălul tăcerii şi a spus curajos adevărul. De atunci au trecut aproape cincizeci de ani. Invăţătura s'a răspândit la noi tot mai mult: o droaie de economişti, cu titluri din străinătate, garnisesc moderna specialitate. Îi întreb pe aceşti domni, mândri de ştiinţa lor, dacă cele spuse de Ion Ghica nu cuprind şi astăzi sâmburele adevărului; dacă îngrijorarea lui nu era întemeiată; dacă problema acaparării vieţii noastre economice de către Jidani, nu se pune mai acut astăzi, decât la 1879. Dacă se pune, pentru-ce tăceţi D-lor cu atâta vinovată indiferenţă. Până când veţi juca rolul de complici la conspiraţia tăcerii faţă de o problemă atât de gravă?

Dar Ion Ghica a mai fost şi om politic, de două-ori Prim-Ministru şi către sfârşitul vieţii, între anii 1881—88 reprezentantul României pe lângă guvernul britanic. Era iniţiat în dedesupturile politice şi diplomatice; şi totuşi fostul Prim-Ministru al Prinţului Carol la 1870—71 nu s'a cutremurat la ideia, că i s'ar periclita viitorul politic dacă va desvălui cum pretindeau interesele ţării, întreg adevărul în chestiunea jidovească.

Astăzi nimeni nu mai îndrăsneşte să denunţe pericolul, în mod obiectiv şi documentat, cu toate că mergem cu siguranţă spre robie. Epigonii politici ai României întregite, dacă ar rosti un cuvânt în contra Jidanilor, simt precis, că îşi zdruncină situaţia politică; în sufletul lor meschin, frivol şi pătimaş, ocupanţii de fotolii ministeriale sunt capabili de orice concesiuni acordate adversarului semit, numai să se perpetueze la locul unde vanitatea le este satisfăcută. Cu puţine şi onorabile excepţii, acesta este fondul intim, acoperit cu prudenţă, al conştiinţei fruntaşilor noştri politici, cari s'au perindat la putere şi au gustat din onoruri între anii 1919 şi 1927.

In România mică, scrisoarea din 1879 a lui Ion Ghica nu l'a împiepiedecat să ajungă mai târziu şi să stea lungă vreme Ministru plenipotenţiar al ţării la Londra.

In România mare, îndrăsnind să sufli un cuvânt, drept şi documentat, dar tăios, în contra Jidanilor, înseamnă a-ţi fi compromis pentru toată viaţa cariera politică; ori aţi tăia orice posibilitate de a juca vre-un rol în arena politică. Aceasta este trista realitate. De aceea, toţi ariviştii tac cu diplomaţie în cea mai gravă problemă, ce stă nerezolvită şi ameninţătoare ca sabia lui Damocles deasupra capetelor noastre; de aceea, cei ajunşi, neputând admtte să-şi primejduiască perspectivele propriului lor viitor, ignorează, cu o savantă diplomaţie, un pericol şi o durere pe care le-o înfăţişează din greu toată populaţia de baştină a acestei ţări.

Jidanii prin puterea presei, a finanţei şi a legăturilor economice, în cari au prins ca într'o plasă majoritatea zdrobitoare a politicianilor lacomi şi venali, exercită asupra acestora o teroare ocultă în aşa măsură, încât evoluţia consolidării statului român se îndreaptă către ţintele urmărite de conducătorii rasei lui Iuda.

Şi totuşi! Să-şi amintească politicianii şi Jidanii, cu cari braţ la braţ păşesc alături, că în viaţa politică a unei naţiuni cu strălucit viitor sunt şi elemente „inponderabile“ ce pot răsturna multe socoteli.

I. C. Cătuneanu.

---

[1]) Ca un document al vremii în această privinţă recomand tuturor bunilor Români cartea lui *Archibald* întitulată: „Porcii“.

[2]) Iată cum îl judecă contimporanul său D. A. Sturdza, bărbat politic de seamă şi intelectual de frunte:

„Munca ce-l atrăgea mai cu deosebire era aceea, care îmbrăţişa viaţa socială. Cu ochiu ager, el a observat mişcările, tendinţele şi nevoile diferitelor clase ale poporului, relele economice şi morale, care le bântue. Ion Ghica a fost fără îndoială economistul cel mai distins ce l'a avut România şi bărbatul, care în această direcţie a tras brazde adânci şi binefăcătoare“ vezi G. *Adamescu*, Istoria literaturii rom. Ed. VI. 1924 pag. 378.

Marele proces al Românilor din Maramurăş

(Continuare)

Sub scutul cointeresărei şi protecţiei administrative Evreii, *desfigurând justiţia.* au operat cele mai îndrăzneţe fraude şi falşuri.

Intâi, suprafeţele de păduri le-au fixat ca segregabile în mod fraudulos şi au scăzut din suprafeţele segregabile: 1): 5929 jugăre cadastrale definitiv espropiate prin operaţiunile R. A. 2): 2100 jug. cad. suprafeţele de păşuni 3): Pădurea de protecţie nesegregabilă în înţelesul codului silvic cu 3311 jug. cad. suprafaţă. 4): Fondul şcolar cu 240 jug. cad. 1/100 parte din composesorat, care nu vine clasificat ci se rupe dinpădurea primă segregabilă. 5. 6800 jug. cad. lăzuituri. 6): 2103 jug. cad. „coastele de munte" a munţilor particulari, cari numai din greşeală sunt întăbulaţi pe composesorat.

Din acestea s'au judecat particularilor la anexa VIII. 10 0 jug. cad., dar competinţa statului din Munţii Ţiganul, Coasta Mare, Piciorul Ursului, Mihoaia şi Miraş nu s'a separat de către masivele segregabile ale composesoratului cu suprafaţă de 1103 jug. cad., ci cu toate că-i pădure de protecţie s'a dat în acaretul 8 lui Groedel, aşezându-l pe proprietatea statului. Din „Ţiganul" pădurea „de coastă a muntelui" s'a dat în suprafaţă de 353 jug. cad. Evreilor din Borşa, Werţberger Mór, Steinmet Strull, Maer etc., astfel numai în Cernuoase statul a fost păgubit cu 55½ milioane lei, dar a perdut şi solul alor 1103 jug.! După tot ce trebue să se scadă — disponibilul segregabil ar fi 2311 jug. cad., din cari 60% se cuvin în competinţa statului.

Evreii ajutaţi de inginerii operatori au segregat şi împărţit 28.900 jug. cad. — când în 1862 toată suprafaţa composesoratului era în cadastru *24.424 jug. cad.*

Invârteala au comis'o ca să poată scoate cât de mari acarete spre a le trece în averea particulară, celea peste 100 jug. cad.

O altă fraudă este, că am impus de cheie — normă — pentru statorirea îndreptăţirei de proprietate pentru composesorii posesori faptici — intravilanele nobile din vatra comunelor, până la 80 procente năpădite de Evrei, fără ascultarea celor îndreptăţiţi, pe cari i-am împedecat a se organiza şi a se pronunţa. Astfel „de nobis sine nobis" s'au impus „zvorele nemeseşti" de chei de proporţionare a folosinţei aşa, că pe cine a găsit întăbulat în acestea coale funduale — *cum acestea ar fi creatoare de drept feudal moşnean nobil, privilegiat, personal şi familiar* — i-au declarat, composesori deşi nu folosesc nimica din composesorat.

Această cheie nu s'a putut impune legal: 1. Pentrucă nu se creiază noui composesori prin artificii, ci se fixează prin constatarea posesiunei faptice cota părţilor de proprietate spre a se sista indiviziunea şi a se exprima câtimea folosinţei.

Prin această procedură s'au deposedat 80% dintre adevăraţii composesori posesori faptici cari nu posed „zvori nemeseşti". 2. Intravilanele sunt a 4-a cheie statorită de legea constitutivă composesorală XII din 1836 art. 6 şi putea fi aplicată numai dupăce nu să pot aplica celea 3 anterioare. Cheia 2 descedenţa moşnenilor în baza ereditâţii lineare şi a motricelor se poate aplica, dar să poate aplica şi aceasta este esclusiv a să aplica conform noului cod silvic şi a legei VII din 1908 art. 4 — „folosinţa faptică seculară".— Cheia 3 a, mai ales combinată cu cheia 2-a — care se razimă pe multul moşiei particulare. 3. Zvorele nemeseşti — sunt proprietăţi divizionare, cari la nici un caz nu pot crea pe composesorii nobili, căci sunt proprietăţi viciate, „animus posidendi" nu s'a putut tranfera cu ele asupra proprietăţii depline cu atât mai puţin pot fi ca semiproprietăţi anexate *„juşului composesorale"*. 4. Spre a deveni proprietăţi cu drepturi depline trebuesc rescumpărate cu procedura normată de legea XXV din 1896, care prin art. 8 dispune imperativ *„după intravilanele astfel răscumpărate nu compete drept şi îndreptăţire din pădurile şi păşunile composesorale"*.

Totuşi s'au impus, căci aşa cerea specula evreiască în faţa unor autorităţi, cari nu vedeau şi operau în nădejdea, că nu se va produce recursul în casaţie.

„Firma Fraţilor Groedel din Camara Sighetului" nu mai există din 1900 şi e radiată la Tribunalul Sighet din 1923. — Baronii Groedel nu posed nici un centimetru intravilane faptic în Vişăuri, dar nici nu sunt proprietari funduali în tăbulaţie. Astfel şi ca streini în virtutea art. 18 al constituţiei — nu pot reclama drepturi reale, chiar când reciprocitatea convenţională s'ar fi înheiat cu Ungaria, mai ales nu — averi imobiliare. Ei au cumulat prin agenţii lor, după anul 1901 când s'a adus sentinţa definitivă de admisibilitate a segregărei — părţi de proprietăţi tăbulare — fictivităţi pe hârtie din imensele greşeli ale cărţilor funduale — dela composesori, neproprietari şi neposesori faptici, *cu rea credinţă spre a le specula.*

In Vişăuri nici când nu au locuit şi dacă nu sunt cetăţeni români, cum pot fi composesori nobili români?

In folosinţa faptică a moşiei composesorale n'am intrat, acolo nu folosesc: ce îndreptăţire au de proporţionat?

Lăsămintele nu se poartă, cărţile funduale nu se ţin la curenţă şi astfel cumulările interzise de legea XXXIX art. 1 şi achiziţiile fictive cu rea credinţă se operează până în 1926. Astfel competinţele cumulate a lui Groedel în 1911 cu sentinţa 1816|1911 P. erau 770 jug. clasificate. In anul 1926 se sporesc la 1260 jugăre clasificate. In acelaşi timp acaretele celor ce vor rămânea în comunitatea composesorală — cu competinţe sub 100 jug. cad. în 1911 erau 6519 jug. cad. — iar în 1926 abia 3798 jug. cad. în aşezări mai rele — deci cu 2721 jug. cad. mai puţin, din cari ¼ ar fi tufişele iar restul păşuni!! chiar şi pigările clasificate au scăzut din 8500 jug. cl. câte erau în 1905, au scăzut în 1926 la 7426 jug. cl., din cari, composesorii ţărani români ar primi abia 642 jug. clasificate.

Societatea leoniană — intrusă fraudulos în proces ştie să impartă şi să-şi facă parte! — Dar jumătate din intravilanele nobile ale statului şi ale românilor le-au omis ilegal din cheile de proporţionare. Fruntea *„zvorelor nemeseşti"* numerii topografici funduali 1 până 147 proprietăţile statului, 147 de intravilane *în bloc s'au omis din chei,* din coala fundualâ, s'au omis din competinţa statului parcela 1218|a cu 1650 stânjâni pătraţi suprafaţă, parcela nr. top. f. 963|a cu 5539 st. p., parcela 104|b. — cu 1093 st. p. suprafaţă etc., încât paguba statului ar fi de sute de milioane!!

Dar cine îşi bate capul cu averea statului! Doar repausatul ministru Alexandru cândva Constantinescu a ordonat casei Pădurilor să revoce

apelația înaintată de cătră avocatul statului!!

Dar cumulările le-au apărat Evreii atât de departe încât au cumulat și cheile ambelor comune Vișău de sus și de mijloc, pe cari ca să succeadă frauda, V. Papp Șimon le-a unit în 1914 într'o comună politică. Marele pontif al Evreilor însă era analfabet în ale dreptului, căci la chei separate și segregare rapoarte aû drept și „hodăile" (önallo puszták) conform legei XII din 1836 art. 8—10. Ca să poată ajunge parazitarii la așezările dorite, iar pe Români să-i îndestulească cu neproductiv, pășuni, lăzuituri, defrișări, stânci și tufișe — astfel au prețuit și clasificat composesoratul în 1910, fără participarea delegaților comunelor interesate, ca frauda să le succeadă.

Prețul lemnului după taxatorul normativ al statului era în 1910 cl. I. esență rezon molift 17½, coroane, cubmetru pe picior, — ultima categorie fag noduros de foc 1 coroană — cu toate acestea *comisiunea „preparată"*, — compusă din dușmanii Românilor și lichele — au clasificat în celea XVIII categorii cu prețuri imposibile. Astfel după 1 jug. cad. intravilan nobil cheie în cl. I. să dă 1000 stângeni pătrați în pădure, iar în cl. XVIII — 80.000 st. p. pădure, deși nuanța de preț între cl. I. și XVIII. este 1 la 17½. — Dela cl. XV începând — se proporționează terenuri sub prețul defrișării lor. Lăzuiturile în categoria defrișărilor (nu se poate fura munca și investițiile proprietarilor!) în raport, cu cl. XVIII. sunt de 1 la 40, adeca 1 st. pădure fag = 40 jug. lăzuituri sunt clasificate în cl. VI—IX, adecă 2—5 jug. cad. lăzuituri să țin pentru 1 jc. intravilan.

Absurditatea cu nedreptatea rivalizează.

De nouă evaluare și clasificare nu vor să audă. La toate alegatele răspund cinic: „este lucru judecat, avem de-a face cu autoritatea lucrului judecat!"

Crasă minciună! Fraudele, greșelile, ilegalitățile și speculațiile ilicite — nici când nu pot deveni lucruri judecate și ca atari definitive. Principiul dreptului român — baza dreptului privat ungar în vigoare la noi este peste discuție: „Quod de initio viciosum est — non potest tractu temporis reconvalescere". Nu sunt principii de drept, prin cari evoluția naturei (creșterea și săcătuirea codrului, prefacerea culturilor) să poată fi oprită și împiedecată, chiar natura acestui proces, care trebuia judecat după situația din 1926 — fiind evolutivă — exclude fixitățile pedante.

In 17 ani pădurea mai îndepărtată — departe de săcure și capre — s'a desvoltat cu 25 procente, cea aproape de comună s'a devastat și defrișat, s'a prefăcut în lăzuituri, nu s'au operat împădurările, au devenit pășuni. Anual parcul de tăiat a fost 200 jug. cad. pădure — încât din 1911 până în 1926 — suprafața clasificată segregabilă a scăzut dela 8.500 jug. ct. la 7.426 jug. clasificate! Răsboiul, cu Prusiecii generalului von Canta, bostrychidele și devastările nepedepsite din 1914 începând și-au produs până în 1924 efectele lor dezastruoase, — încât natura impunea o nouă evaluare și nouă clasificare pentru acarete și așezări noui.

E curios, că inginerii operatori au efeptuit ilegal, fără prețuire nouă prin comisie și judecător delegați — contrar ord. 30|1909 — o nouă clasificare cu dela sine putere în 29|VI 1925: în cl. V. în 1917 au fost 2392½ jc. le-au redus la 1896 jc. cla VI. cu 1907 jc. s'a redus la 1897 jc. cl. VIII. au sporit-o dela 1386 jc. la 1575½ jc. cl. X. s'a sporit de la 934 jc, la 955 jc. cl. XVII. s'a sporit dela 296 jc. la 512 jc. etc. Ba — ilegal au împărțit în acaretele Românilor 356½ jc. neproductive știindu-l în competințele lor, deși trebuia gratuit lăsat megieșilor.

Curia ungară a desființat toate sentințele anterioare în 1911 și a ordonat segregări separate cu chei separate pentru ambele comune, să li să separeze competințele, să se împedece, cumulările și să aplice ord. 30|1909 capitol III—VI, adecă dela început să procedeze dela admisibilitate, să facă noui chei, noui clasificări, noui evaluări și lucrările geometrice necesare pentru nou plan de împărțire composesorală. Această țintă este definitivă.

Procedura întregitoare trebuia de aici pornită și efeptuită, nu a reedita porcăriile evreești deja desființate. In urma legilor cu putere retroactivă din 1908 mai ales a ord. 18.200—908 principiul lucrului judecat este suprimat, întrucât, composesoratul nu s'a împărțit și așezat definitiv în teren, care nu e cazul. Doar Curia cu sentința 44|1911 — a ordonat procedura întregitoare din oficiu, a să efeptui, care răstoarnă tot ce parazitarii invocă ca lucruri judecate.

Puterea executivă, Min. Agriculturei și a Justiției primesc autorizație prin legile cu putere retroactivă din 1908 dela corpurile legislative să normeze cu ordonanțe — după trebuință — procedura de segregare, fiind dorința legislatorilor de a îndruma segregarea *„in melius"* — spre binele poporului jefuit prin segregările frauduloase.

Este interesant, că legile acestea s'au adus chiar contra lui Groedel, care nimicise săcuimea.

Procesul are 4 faze independente, dar evolutive și acuma e la prima fază, unde îndosirea pășunilor e în discuție: nu e ridicol a invoca autoritatea lucrului judecat? Clasa XV—XVIII de clasificare cu 4443 jug. cad. nu e pădure: ca greșală tehnică poate fi fraudă socotită ca lucru judecat definitiv?

Sentința atacată nu suportă critica și toată procedura e un salt mortal printre dispozițiile legei. Curios că, Comitetul Agrar la scutirea composesoratului de expropriere a luat la bază sentința Tribunalului Sighet 1816—1911 — desființată de Curie — de autoritatea lucrului judecat.

Voi continua, terminând în numărul următor.

Dr. V. Filipciuc.

Antisemitismul și „opinia publică".

II.

Intr'o societate de formație recentă, în care scara valorilor nu este statornic și definitiv stabilită, iar criteriile de apreciere și judecată sunt arbitrare și variabile, se înțelege, că o opinie publică în adevărata accepție a cuvântului nu poate exista. Nu poate fi vorba, de un mod de gândire colectiv, care să poarte pecetea maturității și a seriozității, a reflexiei cumpănite și a simțului de responsabilitate; la fiecare pas întâlnim deformări bizare și insuficiențe ce-și tortureazăînvid, o dezolantă sterilitate de idei. E turma din care și-a recrutat Caragiale eroii schițelor sale, care sintetizează de altminteri, întreaga atmosferă socială a vremii; fantoșe, ce se agită cu banalități plate, sau cu formule pretențioase lipsite de înțeles precis și în mintea cărora claritatea se estompează, iar precisul se distramă.

Asupra acestei paste sufletești docile și neînchegate, se înțelege că

orice curent şi orice formulă aruncată în circulaţie, cu oarecare abilitate, prinde. Prinde; e un fel de a vorbi, căci în realitate totul se reduce la o repetare automată, mecanică şi lipsită de suflul convingerilor, a unor locuri comune prinse din zbor şi reproduse după ureche. Totul e destinat să se superficializeze, ideile şi curentele îşi pierd strălucirile şi inălţimea morală, cuvintele se demonetizează prin întrebuinţare improprie, iar rezultatul final e bagatelizarea.

Această lipsă de orientare şi chiar de realitate a opiniei publice româneşti, nu a putut fi compensată prin cele două mari îndreptaruri sociale: şcoala şi presa. Nu atât din cauză, că timpul scurt, nu a dat putinţa unei îndreptări, care luminiş a conştiinţelor, cât pentrucă primul factor a fost insuficient răspândit şi defectuos realizat, iar al doilea a urmărit metodic şi intenţionat exact rezultatul contrar, prin aruncarea confuziei în spiritul public.

Asupra opiniei publice româneşti, nu avem, deci, să stăruim. Nu interesează decât linia de conduită urmată de marea massă ţărănească şi convingerile militate de intelectuali. Restul nu reprezintă un factor demn de a fi luat în seamă. E amorf, inert, supus vicisitudinilor şi apt de a se modela cu o uşurinţă uimitoare, stărilor de lucruri constituite. Nu găsiţi simptomatic faptul, că schimbările de regim, luptele politice, evenimentele de importanţă mai apreciabilă, se săvârşesc fără participarea vie şi activă a „opiniei publice“? Faptele de orice natură şi cu orice semnificaţie, se desfăşură în afara interesului public. Nu stârnesc decât o curiozitate limitată la decor şi suprafaţă, care nu se extinde deci, asupra fondului real şi profund al lucrurilor. Evenimentele nu răscolesc patimile, nu agită mulţimile, nu angajează massele. Spiritul docil, funcţionăresc şi plat al orăşanului, e total indeferent faţă de lucrurile ce nu-l pot interesa direct din punct de vedere material. — Domneşte peste tot o quietudine orientală şi un bizantinism de moravuri ce nu poate fi scos din făgaşul în care s'a inpotmolit. Cufundaţi în rutină şi stereotipaţi în deprinderi invariabile, locuitorii oraşelor nu pot fi socotiţi — exceptând intelectualii şi cazurile răzleţe — ca făcând parte din acei, în ale căror suflete clocoteşte neliniştea şi sbuciumul, dorinţa de primenire a lucrurilor, care în curând va trebui să răscolească starea de lucruri din prezent.

Ne rămâne deci, intelectualii şi ţărănimea.

Cei care cunosc întregul trecut al poporului nostru şi au avut putinţa de a se identifica cu ritmul de simţire al întregului neam, cari au putut — depăşind prezentul, cu aspectele lui sumbre — să anticipeze soarta umilitoare pe care ne-o va rezerva viitorul, dacă aceasta moleşală şi pasivitate se va continua, — intelectualii cu cuget curat şi voinţă fermă, vor trebui să alcătuiască adevăraţii fermenţi, răspânditori în massa populară a neastâmpărului prefacerilor. E o obligaţie morală, ce angajează pe orice Român, care cunoscând trecutul întunecat, starea mizeră din prezent a ţăranului nostru şi care intrevede soartea ce i se pregăteşte, e o obligaţie morală pentru orice intelectual, de a se înrola ca soldat în marea luptă ce se va da în curând.

Dar să lăsăm considerentele acestea abstracte şi să precizăm: un elementar spirit de prudenţă ar trebui să ne îndemne la aceasta. Problema evreiască a ajuns în România la un punct de copleşitoare gravitate şi va atrage după sine în mod necesar şi fatal, reacţia unanimă şi spontană a poporului român. Dacă lucrurile nu se previn şi energiile nu se organizează, nu reuşesc să-şi ia expresia clară încadrându-se în formele legale, pentru a acţiona pe căi legale, atunci, o putem uşor prevedea, perspectivele deslănţuirilor fără zăgaz ne stau în faţă.

Acesta e adevărul.

Il spunem limpede, conştient şi ferm.

Datoria noastră e să ne străduim a pregăti marele curent social, care făţiş şi legal să dea o luptă izbânditoare. Căci ne aflăm în prezent la o mare răspântie a istoriei noastre. Cu vecinătăţi adverse şi intenţii neprietene înăuntrul ţării, neajunşi la formula completă a desăvârşirei noastre etnice, suntem invadaţi de o populaţie străină, care încă de pe acum ne domină subt toate raporturile. Reacţiile noastre vor trebui să se deseneze cât mai grabnic şi neşovăelnic. Echivocul şi oscilaţia atitudinilor să dispară. Sau mai bine zis, să se înlăture caracterele şubrede. Ne trebuesc oameni întregi, cu *convingeri* cinstite şi hotărâri nestrămutate.

Căci în massele populare, mocneşte neştiut şi reţinut, clocotul energiilor nebănuite. Ele vor trebui captate şi direcţionate. O declarăm deci categoric: Ţăranul român e antisemit fanatic. Aceasta, împotriva tuturor aparenţelor; cum afirmaţia comportă desluşiri şi susţineri şi cum ea alcătueşte însăşi temelia justificativă a oricărei intreprinderi şi acţiuni antisemite, vom stărui cu câteva precizări.

Caracterul cel mai izbitor, pe care îl prezintă o colectivitate umană sau animală, este reacţia promptă şi adequată, la condiţiile stingheritoare sau dăunătoare existenţei sale. Aprioric, teoretic, trebue să postulăm deci antisemitismul ca element constitutiv în psihologia poporului român, care e atât de manifest ameninţat de Evrei. Lipsa de reacţii ar fi simptomatică de pasivitate senilă, de decrepitudine. Dar poporul nostru, organism robust şi tânăr, nu poate fi considerat în această categorie. Dacă energia şi resursele sale de vigoare au fost atât de greu încercate în trecut, prin urgia unei istorii necruţătoare, vitalitatea noastră nu s'a alterat în rezervele sale primare şi originale. De n'avem spontaneitatea şi izbucnirea fulgerătoare a primitivului, avem totuşi acţiunea susţinută, viguroasă şi masivă a organismelor din faza maturităţii. Uimitoarele dovezi de rezistenţă indărătnică la oboseală, de tevacitate încordată şi neinvinsă, care a definit pe soldatul român în cursul războiului, în luptă cu un adversar superior utilat şi admirabil pregătit, o confirmă cu prisosinţă. Deci vigoare nu ne lipseşte: antisemitismul va trebui să răsară necesar, automat, stringent.

Ceia ce *faptele* o dovedesc. Cine nu a trecut prin satele noastre numai în goana automobilului sau a trenului şi a stăruit să desghiocheze crusta de suspiciune şi mefienţă a ţăranului, pentru a surprinde gândul său intim şi simţirile sale adevărate, acela va fi putut aprecia violenţa pornirii anti-evreeşti. Fără îndoială nu vom întreprinde ancheta noastră în regiuni unde locuitorii cunosc pe evrei numai din auzite. Ci ne vom îndrepta în ţinuturile unde problema se pune direct, unde ţăranul se resimte dureros de contactul cu Evreul, unde conflictul dintre cele două popoare apare evident, cu toate consecinţele sale dezastroase, pentru locuitorii băştinaşi. In aceste locuri, antisemitismul ţăranului român, apare adânc înrădăcinat şi atât de hotărât, încât prin antisemitismul luat ca un principiu sufletesc elementar şi ca o cheie explicativă, se pot lămuri alte caractere psihologice derivate şi se-

cundare. O dovadă peremptorie, de adevărul acestui fapt, îl constitue, numărul de voturi pe care le-a acumulat în penultima alegere L. A. N. C. O izbândă electorală atât de strălucită, la o organizaţie recentă şi fără cadre bine constituite, când partide politice cu trecut şi autoritate, nu reuşiseră să se menţină în mod onorabil la acest examen al preferinţelor populare e un criteriu de judecată destul de sigur.

Odată stabilit indeviabil, antisemitismul ţăranului român, ne rămâne sarcina de a schiţa modul cum s'a manifestat această atitudine, începând dela a doua jumătate a veacului trecut şi până azi.

Condiţiile istorice în care s'a desfăşurat viaţa poporului român, au creat un mod special de comportare şi reacţiune la împrejurările exterioare, din partea ţăranului nostru. (Identificăm deci conştient şi intenţionat, pe ţăran cu întreg poporul românesc, întrucât „boerii" prin origină şi în genere prin năzuinţi şi orientare, au fost streini de sufletul românesc).

Ţăranul român, nu se caracterizează prin riposta spontană şi instinctivă, prin manifestare zgomotoasă şi aprigă, prin desfăşurare extensivă şi violentă. Reţinut, liniştit şi domol în gesturi; prudent în atitudini; cuvintele-i sunt cântărite, iar vorbirea trăgănată şi aparent leneşă. Un spirit ponderat, recflectat, ascuns şi calculat. Mefient şi dispreţuitor faţă de strein; sceptic şi zeflemist. La întrebări, nu răspunde niciodată făţiş şi neted, ci evaziv şi îndoelnic, chiar când răspunsul nu i-ar angaja responsabilitatea. Obişnuit să sufere şi să nu reacţioneze imediat la asuprire, acumulează în sine comprimându-le, zvâcnirile de revoltă în faţa nedreptăţilor şi impilării. Şi nu descarcă acest tumult interior prin acţiuni năpraznice decât în împrejurări covârşitoare şi decisive. Şirul lung de umilinţi ale românilor ardeleni, care-şi găseau izbucniri incendiare în revoluţii sângeroase, dovedeşte putinţa de acumulare a nemulţumirilor surde, ce-şi găsesc eşire în forţa amplificată, a descărcării brusce.

Faţă de Evrei, românul nu putea, să se comporte altfel, decât printr'o aparentă pasivitate şi indiferenţă. Era primul stadiu, de acumulare. Descărcările au fost răsleţe şi fără nici o semnificaţie; au fost simple incidente locale, fără importanţă. Aceasta — pentrucă în vechiul Regat, umilirea şi spolierea ţăranului a fost mult mai cruntă, iar răscolirea lucrurilor prin războaie şi năvăliri mai violentă; de aci o pasivitate reală şi durabilă, din care ţăranul nu s'a recules, decât în preajma marelui război. La crearea acestei stări sufleteşti, a contribuit, fără îndoială şi analfabetismul. După cum la reviriment a luat o parte notabilă, crearea de noi codiţii materiale sau legale ţărănimii.

Dar deşi aparent indiferent şi nepăsător faţă de Evreu, ţăranul nostru a ştiut totdeauna să facă distincţia, să vadă în Evreu un spoliator şi un venetic şi să menţină faţă de aceşti streini, o aversiune adâncă şi instinctivă. Antisemitismul ţărănimii a fost deci virtual, espectativ. Activitatea Evreilor nu a fost înţărcuită de ţărani, ci a întâmpinat rezistenţă şi opoziţie, numai din partea conducătorilor noştrii. Păturile de jos, au reacţionat sporadic.

Scoţând deci din cauză mişcările antisemite proriu zise, amintim manifestaţia ostilă făcută lui Ion Brătianu la Bacău prin 1878 (nu am putut controla riguros data), când în credinţa simplistă a mulţimii acest eminent om politic, nu avea o atitudine destul de fermă. In preajma alegerii Constituantei din 1879 un suflu de ingrijorare şi gravă reculegere a străbătut întreaga ţară, iar formula „să le dăm cât mai puţin" a unit întreaga suflare românească, în jurul unui crez, pe care îl militâm şi noi astăzi.

A afirma că popurul român nu e antisemit, echivalează cu atribuirea unei decrepitudini iremediabile unui organism, care nu mai poate reacţiona în faţa unei primejdii iminente; înseamnă a proclama irecuzabil destrămarea şi ştergerea României de pe harta Europei. Nu e însă cazul. Şi tocmai din această cauză, cei ce văd clar lucrurile din prezent, cât şi perspectivile întunecate ale viitorului, au datoria morală să muncească, pentru a da un cadru organizat şi legal, unei tălăzuiri populare, care alminteri, ne-ar precipita dezastruos, pe căile neprevăzutului.

Şi cred că înţelege fiecare, ce ne aşteaptă atunci.

Ion Biberi.

N. B. Credem că cititorii, vor fi făcut singuri corectările celor câteva erori tipografice strecurate în articolul din nrul trecut şi care, pe alocuri, alterau înţelesul textului.

Cu prilejul congresului presei latine.

In chestiunea dublei naţionalităţi.

La congresul presei latine ţinut în Bucureşi, între alte propuneri, menite să întărească solidaritatea *latină* s'a pus chestiunea dublei naţionalităţi, ca o favoare de care să se bucure membrii comunităţii *interlatine*.

Chestiunea rămâne să fie studiată. Deocamdată propunerea făcută represintă un deziderat.

La studierea acestei propuneri şi la eventuala ei formulare în articol de lege, trebue ţinut seamă de următoarea consideraţie fundamentală: La Bucureşti, ca şi în celelalte oraşe, unde s'au ţinut precedentele congrese ale presei latine, s'a afirmat cu mândrie şi perfectă legitimitate superioritatea spiritului latin, ca produs al RASEI LATINE. In toate discursurile s'a preamărit calităţile rasei; s'a reamintit poezia lui Alexandri: *Ginta latină*.

Din această fundamentală consideraţie se desprind şi dispoziţiile cari vor forma statutul dublei naţionalităţi, şi anume: Dispoziţia primordială va trebui să fie aceea, prin care se va stabili, că de dubla naţionalitate nu se pot bucura de cât fiii rasei latine, cari se îndeletnicesc cu presa. Precizăm acest punct, pentrucă în presa scrisă în oricare din limbile romanice s'au îmbulzit şi indivizi de altă rasă, şi anume: *gazetari jidani*. Aceştia nu pot beneficia de favoarea propusă în congresul de la Bucureşti în nici un caz, orî-care le-ar fi stagiul şi meritele în gazetărie, pentru-că altfel se alterează puritatea *rasei*, acelei rase lătine glorificată cu drept cuvânt de toţi vorbitorii de la congresul din Bucureşti şi mai ales în termeni atât de străluciţi de către Dl Prim-Ministru I. I. C. Brătianu, care a deschis congresul.

In această ordine de idei, a dublei naţionalităţi, dar pornind de la interese cu totul contrare, înţelege oricine pentru-ce avocatul Jidan Kohn din Bucureşti, de la „Curierul judiciar" s'a grăbit să salute cu entuziasm propunerea *dublei naţionalităţi*. El vede pentru rasa lui, care de mii de ani în mod clandestin a pus în practică regimul dublei naţionalităţi, încă un mijloc de a se furişa în locuri cari nu i-se cuvin şi pe cari jidovimea le-ar compromite, trăgâd enorme foloase, pentru Iudaism. Generositatea latină să se păzească de perfidia iudaică.

„Infrăţirea Românească".

DELA L. A. N. C.

Dispoziţii de organizare

I. Către Domnii Preşedinţi ai Regionalelor L. A. N. C.

Domnule Preşedinte al Regionalei,

Comitetul Central Executiv întrunit la Focşani în zilele de 3 şi 4 Sept. 1927, hotărând reactivarea, fără întarziere a propagandei L. A. N. C., în numele acestui Comitet, Vă rog să binevoiţi a lua măsurile prevăzute de statute ca fiecare Judeţ din Regionala ce presidaţi să înceapă opera de propagandă şi anume:

a) Să convoace adunări în toate comunele unde avem organizaţii, aducându-li-se la cunoştinţă hotărârile dela Focşani.

b) Să procedeze la întărirea sau întregirea comitetelor comunale.

c) Să recruteze noi membri.

d) Să facă printre fruntaşii intelectuali ai satelor abonamente la organul central al L. A. N. C. „Infrăţirea Românească“ din Cluj, Str. Bob No. 7.

Veţi pune în vedere organizaţiunilor judeţene să ţină aceste întruniri până la 15 Noembrie a. c. iar până la 1 Decembrie 1927, să ne trimită raportul situaţiei din întreg judeţul (alăturând procesele verbale ale singuraticilor organizaţii comunale) prin intermediul Dvoastră ca Şef al Regionalei.

II. Către Organizaţiile locale izolate ale L. A. N. C.

Mişcarea naţionalistă şi creştină pornind din instinctul sănătos de apărare, al neamului ameniţat de Jidani şi deci luând naştere în mod spontan prin impulsul popular chiar în Judeţele unde L. A. N. C. nu are organizaţie judeţeană, invităm toate nucleele de organizaţii locale, formate în singuraticile comune, să convoce adunări locale până în 15 Noembrie 1927 în care pe lângă chestiunile de interes local să se desbată şi următoarele chestiuni:

a) Comunicarea hotărârilor Marelui Consiliu întrunit la Focşani în zilele de 3 şi 4 Sept. 1927. (Vezi: „Infrăţirea Românească“ No. 22 din 15 Sept. a. c.).

b) Darea de seamă — a Comitetului local — despre activitatea din trecut.

c) Punerea chestiunei de încredere, faţă de comitetul actual; eventual întregirea acestuia sau alegerea unui nou comitet de conducere pe timp de un an.

d) Revizuirea şi înscrierea de noi membri.

e) Stabilirea programului de activitate pe timp de 6 luni din 1 Nov. 1927 până la 30 April 1928.

f) Câştigarea de abonaţi la Revista „Infrăţirea Românească“ organul central al L. A. N. C.

Procesele vorbale ale acestor adunări — conţinând numele şi adresa membrilor şi a comitetului de conducere — ni se vor înainta până la 1 Decembrie 1927 direct la Cluj Str. Bob No. 7.

III. Către ziarele Organizaţiunilor L. A. N. C.

Toate ziarele organizaţiunilor noastre, precum şi acelea care ne sprijinesc mişcarea noastră, — naţional creştină — sunt rugate să reproducă în 2 numere consecutive aceste dispoziţiuni de organizare.

Cluj, la 8 Octombrie 1927.

I. C. Cătuneanu
Preşedintele L. A. N. C.

Teatrul şi Opera-Română.

In căldura verei, care cu ultimele fâlfâiri de aripi şi-a scuturat asupra pământului părăsit de Proserpina toate darurile sale, s'au copt fructe dulci ca vorba de iubire şi arome mai arabe decât cortul lui Allah.

Fatalitatea bunelor fapte s'a complăcut într'un aranjament fericit şi surprinzător atuncea când lăsând la plecare pe Zaharia, ne-a oferit la reîntoarcere pe Victor.

Cel care s'a dus să-şi termine un nou poem la Paris — o fire de artist. Cel care va subscrie cât de curând o piesă istorică la Cluj — un artist din fire.

Mergând dela concret spre abstract, dacă secolul trecut l-a numit cineva „al naţionalităţilor“, este indiscutabil că secolul care de 27 de ani începe, este al naţionalismului. Deaceea nu ne putem manifesta îndeajuns satisfacţiunea ce am avut-o asistând la strălucitul debut al dlui Victor Eftimiu la teatrul şi Op.-Rom. din Cluj.

Piesele istorice şi naţionale au fost totdeauna de resistenţă şi actualitate pe scenele teatrelor. Şi chiar dacă adevărul şi realitatea istorică ar fi numai o parte, iar celelalte două părţi ar fi numai imaginaţie pură, sufletul românesc vibrează în ritm de cântec vitejesc atuncea când accente ce dormitează în germenii caracterului său se retrezesc pe scenă.

Aducerea „Şezătoarei“ dela ţara mirosului de busuioc şi de sulfină la oraşul cu atmosfera încărcată cu fum de benzină; o petrecere de un sfert de oră în societatea „Rapsozilor“ veacului ce s'a fiert pe stativul vremei, o reprivire în vremea plecăciunilor viclene a lui „Grigore Vodă“, pentru ca în urmă să ne umplem de speranţă sub lumina „Luceafărului“ şi a lui „Crai-Nou“ sunt lucruri cari onorează poate mai mult pe auditor decât pe celce le-a pus în scenă.

Dl Victor Eftimiu a găsit drumul spre inimile celor cari simt şi suntem siguri, că îl va găsi şi spre sufletul acelora ce cugetă. Şi aceasta cu atât mai mult, cu cât după cum aminteam mai sus, dânsul este — lucru de care nu ne-am îndoit nici-odată — un artist. Iară *artiştii* sunt în toate timpurile cultivatorii de idei. Or în cadrul ideii poate încăpea tot ce se află între moarte şi viaţă.

De aceea, fii binevenit între noi maestre, căci eşti de-al nostru, un poet fiind totdeauna tinăr, chiar şi atunci, când operele — copiii lui — şi renumele, îi sunt bătrâni.

Studentul clujan.

Fraţii din America.

Urmăresc cu mult interes frumoasele manifestaţiuni ale fraţilor noştri Români din America, pentru inregimentarea tuturor conaţionalilor noştri din Lumea Nouă, în *„Uniunea Societăţilor române de ajutor şi cultură din America“*.

Din fiecare petrecere, din fiecare întrunire, sau serbare, din fiecare jubileu, banchet sau adunare generală, se ridică ca un balsam înviorător nizuinţa fraţilor de inimă, de a închega ca zalele unui lanţ de ancoră pe toţi Românii din America. Nici că se poate o acţiune românească mai frumoasă ca aceasta, dat fiind, că societăţile fraţilor din Lumea Nouă pe lângă scopurile culrale — de a păstra neschimbate portul, vorba şi obiceiurile strămoşeşti — urmăresc şi scopuri practice, de a ajuta pe cei bolnavi, pe cei lipsiţi, pe cei văduviţi prin moartea vre-unui membru, de a da ajutoare pentru studii, pentru ridicarea de case naţionale, biserici, biblioteci şi şcoale româneşti.

Vedem, că în Cleveland s'a aranjat un curs de vară pentru învăţarea limbei române — iar examenul făcut a dovedit un rezultat frumos. Ne creşte inima de bucurie cetind în ziarul „America“ despre festivităţile aranjate de soc. „Albina“ din New-Costel cu ocazia iubileului de 20 de ani de existenţă. De asemenea ne înalţă serbările aranjate de societatea „Traian şi Cultura“ din Canton O. unde peste 25 de drapele româneşti şi americane fâlfăiau peste mulţimea adunată, iar la banchet, însuşi primarul oraşului Dl Stanford Schwartz s'a ţinut de datorinţă să represinte autoritatea americană în faţa Românilor — nu ca la Petroşani unde primarul vede cu ochi răi manifestaţiile româneşti ale comercianţilor şi meseriaşilor români.

Din toate vorbirile ţinute, din toate lacrimile ce umezesc ochii, desprindem dorul de ţară şi dorul de căminul părintesc atât de depărtat de pribegii noştri fraţi din Lumea Nouă.

Vedem mai departe, — cu durere — că sunt încă mulţi Români, care încă nu s'au înscris în nici o societate existentă, trăesc răsleţiţi şi sărăciţi. — Dar le înţelegem reserva lor!

Sunt poate păţiţi bieţii Români, căci Românul de când se ştie, a fost în general obiect de exploatare — şi aşa se explică, că stau încă pe gânduri.

In legătură cu această neîncredere a fraţilor noştri din America — ne luăm voe a recomanda tuturor preşedinţilor, secretarilor, cassierilor şi tuturor membrilor din comitetele de conducere ale societăţilor, tuturor preoţilor, învăţătorilor şi intelectualilor — *că în afacerile societăţilor adecă unde e vorba de interesele tuturor Românilor să fie absolut cinstiţi şi să admită controlul din partea oricărui membru al societăţei. Şi dacă aveţi vre-un post de încredere din partea mulţimei de Români, tot cu încredere să-l răsplătiţi!* — *Nu lăcomiţi la banul câştigat cu trudă şi cu pericolul vieţii de către fratele vostru!* — *Dacă veţi lucra în felul acesta, veţi câştiga încrederea şi iubirea Românilor noştri din America şi binecuvântarea noastră, celor de acasă.*

Constatăm cu plăcere, că ziarul „America“ duce o vie propagandă pentru strângerea rândurilor fraţilor noştri, că e scris cu îngrijire, are informaţiuni precise atât din România-Mare cât şi din toate ţările din lume.

Nu putem încheia aceste aprecieri faţă de fraţii noştrii din America, fără a le atrage atenţiunea asupra următoarei împrejurări nu prea măgulitoare pentru noi.

Dintr'un număr al ziarului „America“ desprindem aceste constatări:

„Am auzit copii, cari înainte abia puteau pronunţa limba maicei lor, vorbind acum destul de corect şi fluent româneşte“.

Acest pasaj ne spune clar, că peste 20—30 de ani copiii voştri nu vor mai şti româneşte — vor fi înghiţiţi de marea de străini în care vă aflaţi, fraţi Români! — Pentru înconjurarea unei perderi atât de însemnate, Vă rugăm pe voi pe toţi fraţii Români din America, să munciţi cu sârguinţă şi faceţi economii şi iar economii — iar după 10—15 ani de şedere acolo, înapoiaţi-vă în Patrie, cu bani şi cu experienţa câştigată! *Cu voia lui Dumnezeu şi cu jertfa ostaşului român am făcut România Mare, care are neapărată lipsă de experienţa, de braţele şi de economiile voastre, pentru ca să romanizăm cu un ceas mai de vreme oraşele noastre azi cu totul înstrăinate!*

Iar cât staţi în America, fiţi solidari, fiţi cinstiţi şi cu bună purtare unii faţă de alţii, căci în unire stă puterea!

Ştefan Peneş,
comerciant din Petroşani (Ardeal)

Asociaţia generală a Ceferiştilor.

E o organizaţie profesională. Funcţionarii şi lucrătorii din serviciul căilor ferate voiesc ca, în cadrul unei organizaţiuni, să-şi apere drepturile lor, cari de atâtea ori le-au fost nesocotite de către puternicii sus cocoţaţi în posturi înalte, fără ca să aibă măcar vre-un merit.

Şi au dreptate să-şi pretindă respectarea drepturilor lor.

In fruntea tuturor serviciilor mai de seamă dela căile ferate din Ardeal, sunt străini de limba şi aspiraţiunile neamului nostru, Unguri şi Jidani. Am înaintea mea un tablou cu funcţionarii superiori dela secţiile de intreţinere din Ardeal. Şi nu exagerez când spun, că 80% din inginerii acestor secţii sunt jidani şi abia 5—8% sunt Români. Aceşti înalţi funcţionari cari au salarii de 20—30.000 lei lunar, plus venituri laterale, cari aproape întrec salariul, nici azi după 9 ani de administraţie românească, nu cunosc limba românească şi pretutindeni în birourile conduse de ei nu se aude decât limba lui Arpad. Aceasta împotriva categoricelor dispoziţiuni venite dela centru şi puse pe câte o tăbliţă, pentru ca batjocura să fie mai mare.

Când aceasta este situaţia conducerii C. F., funcţionarii inferiori sunt siliţi să se organizeze pentru a putea duce lupta mai eficace împotriva exploatatorilor cari nici măcar nu sunt de acelaş sânge cu cei exploataţi.

Dar rostul organizaţiei, care a luat fiinţă, nu este numai acesta. Programul ei de muncă şi activitate este mult mai vast, ocupându-se cu toate chestiunile: sociale, economice şi culturale.

Extrag dintr'un memoriu al acestei organizaţiuni, următoarele:

Asociaţia noastră urmăreşte din punct de vedere naţional-cultural, luminarea prin conferinţe şi şezători culturale a personalului subaltern şi îndrumarea lui la muncă cinstită, devotament şi interes faţă de avutul statului, incurajând şi ajutând pe cei ce se disting prin hărnicie şi muncă cinstită“.

„Asociaţia mai urmăreşe ridicarea membrilor ei pe terenul economic, înfiinţând cooperative, centre de aprovizionare, case de ajutor în caz de deces, case de pensie, case de împrumut, căminuri pentru copiii ceferiştilor şi îndrumarea lor la diferite şcoli de specialitate conform aptitudinilor fiecăruia, acordând premii celor săraci şi merituoşi, premii pentru personalul care prin zelul şi vigilenţa lui, evită accidente şi asigură circulaţia regulată a trenurilor. Înfiinţarea de ateliere în care să-şi găsească ocupaţie soţiile şi fetele ceferiştilor, creindu-se totodată un început de industrie casnică".

Iar dintr'un *Apel* către toţi ceferiştii, extrag următorul pasagiu:

„In valul de imoralitate care caută să dărâme tot ce e demn şi cinstit şi care sapă în mod fatal la temelia ţării noastre, organizaţia slujbaşilor ceferişti, trebue să se ridice viguroasă întronând cu toată puterea o viaţă nouă şi cinstită".

Meritul organizării ceferiştilor este al Dlui Dem. Moga, un distins funcţionar al C. F. şi unul dintre puţinii luptători cinstiţi şi dezinteresaţi.

Dsa, împreună cu un grup de alţi funcţionari, de ani de zile a făcut toate pregătirile pentru înfiinţarea acestei organizaţiuni, care tinde să ia proporţii şi să se ramifice în întreagă ţara.

Nouă celor din jurul L. A. N. C., această nouă organizaţie nu face decât să se umple inimile şi sufletele de bucurie. Ne bucurăm că azi, împotriva valului de corupţie şi împotriva nesfârşitelor serii de fraude, se ridică o organizaţie care cere un sever control al banului public şi o administraţie cinstită. Le dorim conducătorilor spor şi izbândă în lupta, în care au intrat, de bună voie.

Dl Ministru al Instrucţiunii publice Dr. C. Anghelescu a spus la inaugurarea aşezământului cultural „Ionel I. C. Brătianu" din comuna Tăncăbeşti (Ilfov) următorul adevăr pentru a cărui clară şi curajoasă expresie îi mulţumim îndeosebi:

„Dacă voim să fim stăpâni în această ţară, trebue ca industria şi comerţul să fie în mâni româneşti" (Viitorul" din 5 Oct. 1927). Mai rămâne să spună şi al doilea adevăr: *că astăzi comerţul şi industria sunt în mâni jidoveşti;* şi să tragă fireasca concluzie: **luptă** *contra elementului jidovesc,* pentru ca L. A. N. C. să-l proclame membru de onoare! Indrăsniţi, Domnule Ministru, primul pas l'aţi făcut!

*

O punere la punct.

— Pentru dl Dandea Emil —

Publicăm mai jos articolul dlui Romul Bogdan, lăsând bine înţeles celui atacat tot dreptul să se apere în coloanele acestei reviste.

Ca un idealist puritan, văzând, că unii membri ai Ligei au părăsit steagul, căruia-i juraseră credinţă mai înainte, am scris articolul „Dandea-Bürger!" din Infrăţirea Românească No. 18, cu scopul, să atrag atenţia onor. conducători asupra faptului, ca pe viitor să nu lase să mai pătrundă în sanctuarul Ligei, decât persoane, despre a căror curăţenie sufletească au dovezi.

Unul dintre aceştia era şi dl Dandea Emil, dupăcum singur recunoaşte, că a făcut parte din Ligă, „până când Liga a intrat în luptele politice ca partid"...? Atunci a părăsit Liga pentru motivul, că nu-i partid de guvernământ!... (Sic!)

Cu alte cuvinte, dl Dandea, dupăce în Ligă nu-şi văzu asigurate interesele d-sale personale, a intrat în partidul liberal, unde, se temea, că va intra şi tatăl meu, pe care fără nici un motiv îl amestecă în răspunsul d-sale fiindcă la cele scrise de mine n'avea ce spune, crezând, că astfel îşi va afla un paratrăznet, care să l apere contra dispreţului adevăraţilor Ligişti idealişti şi nu „geşeftari"!..

Dl Dandea, dacă n'o ştie dela alţii, s'o afle dela mine, că tatăl meu, care a dat dovadă de patriotism şi jertfă de sine ca voluntar în armata română, este cunoscut de pe atunci atât de dl Brătianu, cât şi de ceialalţi corifei liberali ş'a fost învitat de ani de zile să între în partidul d-lor. Şi ca dovadă, că tatăl meu putea fi pe lista liberală, redau aici telegrama dlui Tancred Constantinescu:

Dlui Ing. Florea Bogdan, Reghin

Bucureşti, No. 158.28. 17 ora 18.

V'am pus pe listă, luaţi contact cu d-nii Rusu, Ionescu, Dandea şi lucraţi cu ultima energie, peste câteva zile sosesc Tg.-Mureş.

Amiciţie: *Tancred Constantinescu.*

Că tatăl meu n'a primit candidatura pe lista, pe care dl Dandea a fost ales cu baioneta soldaţilor şi nicidecum prin voturile alegătorilor, **motivul a fost compunerea listelor cu tovărăşia bürgeristă!....**

Tatăl meu, deşi nu era membru al Ligei, ca dl Dandea, dar ca bun român, nu putea să-şi ducă obrazul în faţa ţăranului român şi să-i solicite votul pentru un Jidan ca Bürger, sau oricare altul, a căror atitudine nealeală şi subversivă o cunoştea atât de bine. *Insă dl Dandea sub masca „disciplinei de partid", a ieşit la ţară,... ba a împărţit şi bani pentru diferite scopuri, numai să câştige un vot mai mult pentru lista murdărită cu jupânul.... Iţig Bürger!..*

Dacă în dl Dandea ar fi fost conştiinţă naţională, nu primea să fie candidat alături de Bürger, *pentru alegerea căruia s'au arestat şi bătut a'âţia alegători români!..*

Aceasta-i „raţiunea" d-tale dle Dandea?!?.. Aceasta-i „politica d-tale patriotică", d-le fost primar?!..

După concepţia d-lui Dandea, a fi bun român înseamnă „pasiune" şi samavolniciile, bătăile şi furtul de urne, sunt „raţiunea"!!?

Apoi cu „raţiunea" dlui Dandea nu ştiu cum se va ferici poporul român?

Crede d-sa, că jidanii, chiar şi Bürger, au la inimă promovarea intereselor românismului?.. Atunci dsa este un naiv sau e de reacredinţă!..

Scrisoarea d-lui Dandea nu este un răspuns la articolul meu, ci este o scuză laşă faţă de Jidani, cari ar afla, că d-sa a fost „Ligist" şi din teama de ei nici nu îndrăzneşte să scrie despre Bürger, că-i „jidan" ci, că-i „strein"!?

Dl Dandea în loc să răspundă obiectiv, (era mai bine pentru d-sa dacă tăcea), s'a agăţat de o persoană, care nu era amestecată în acel articol, de tatăl meu.... Dacă are dl Dandea de a se răfui cu autorul acelui articol, eram iscălit, deci cu mine să se războiască....

Ceeace mă miră mai mult, domnnl Dandea, de încheerea răspunsului d-sale pueril, promite, că activitatea d-sale în viitor „va fi pătrunsă de acelaş spirit", ca şi cea dela primăria Tg.-Mureş!...

Trebue să se ştie, că dl Dandea are la consiliul comunal al municipiului Tg.-Mureş un dosar cu No. 1188—1927; să-l consulte!...

In acest dosar se află şi un proces-verbal al unei comisiuni, emisă, să cerceteze activitatea consiliului comunal de sub prezidenţia dlui Dandea, *care comisie a canstatat, că dl Dandea a ridicat din casa comunală Tg.-Mureş în mod ilegal sume mari de bani,* că ar fi dator primăriei pentru repararea automobilului d-sale de piaţă alte sume considerabile; *că ar avea o afacere de cărămizi cu*

un oarecare Becher..., apoi mari pagube cauzate oraşului Tg.-Mureş prin diferite ordine ilegale la tipografia şi la abatorul oraşului etc. etc....

Comisia mai spune, că nu-şi consideră încă complectă munca, fiindcă neregulile şi abuzurile sunt aşa de deghizate, încât ar trebui răscolită întreagă archiva, etc.... etc.

Acest dosar trebuia să fie adus de mult în consiliul plenar, fiindcă procesul-verbal s'a încheiat la 4 Ianuarie 1927, dar este teamă de o muşamalizare, fiindcă dl Dandea azi este parlamentar alături de Bürger, care are prieteni în acel consiliu....

Acestea sunt faptele.

Să se cerceteze deci dosarul, ca să-i vadă lumea şi să-i cunoască şi faptele d-lui Dandea, nu numai frazele d-sale bombastice şi goale!...

Dacă doreşte d-l Dandea şi altceva, îi stau la dispoziţie!...

Tantum sapienti sat!...

Romul F. Bogdan

Trădarea din Jugoslavia.

O nouă trădare în sânul neamului românesc. De astă dată, la fraţii rămaşi în afara graniţelor ţărei noastre.

In sânul Românilor din asupritoarea Jugoslavie.

Trădarea a avut loc cu ocazia alegerilor generale, fixate pe 11 Sept. a c.

Conducătorul trădării e preotul Alex. Guga. Cu el împreună mai sunt 6 ţărani şi un Joţa Jianu trecut din Timişoara în Jugoslavia pentru ca în schimbul sumei de 200 mii dinari să trădeze interesele Românilor de-acolo.

*

Datorită persecuţiunilor continue îndreptate împotriva Românilor, aceştia pentru a'şi putea apăra mai bine drepturile lor, la 1923 pun bazele partidului naţional român.

Şi având experienţa trecutului, Românii din Jugoslavia cu ocazia alegerilor din anul acesta, hotărăsc refuzul ori cărui cartel şi punerea de liste proprii, având urna proprie. Pentru alegerile cari se fixaseră pe 11 Sept., Românii erau siguri de reuşită şi chiar ziarele sârbeşti dădeau ca sigură reuşita alor 3 deputaţi români.

O vie propagandă se începe prin satele româneşti şi preoţii, ţinând adunări poporale, îşi fac datoria de luminători ai poporului.

Cu 3 zile înainte de alegeri însă, orice propagandă se opreşte. Tot atunci, la 8 Sept., îşi face apariţia în veci urgisitul Joţa Jianu, care venia din Timişoara pentru a dezbina solidaritatea Românilor.

Trecut în Jugoslavia, vede întărit partidul naţional român, îşi dă seama de reuşita sigură a candidaţilor români şi începe tratative cu radicalii. Vânzarea se făcuse. Pe preţul de 200 mii dinari. Şi de-apururi blestematul Joţa Jianu în tovărăşie cu nevrednicul preot Guga la cari se mai alătură 6 ţărani flămânzi, scot în 8 Sept. un manifest întitulat *„Act frăţesc"*, prin care spun Românilor alegători că partidul naţional român îşi retrage candidaţii şi-i îndeamnă să voteze oamenii guvernului. Acest act de nemernică şi drăcească trădare, subscris şi de un slujitor al altarului a fost răspândit în goana automobilului prin toate satele.

Partidul naţional român, luând cunoştinţă de acel manifest, scoate un alt manifest prin care spun:

Români!

Interesele neamului ne-au unificat sufletele şi inimile noastre.

Când stăm în faţă cu izbânda neamului nostru, nesăturaţii, flămânzii trădătorii, cari au purtat pe obrazul lor mască, voiesc să ne spargă rândurile.

Masca a căzut cu două zile înainte de alegeri, pentrucă banul lucitor a stins în sufletul lor grija şi mila de popor.

Dragostea de frate, care ne-am jurat-o unul altuia în toate satele noastre, nu lăsaţi să-o frângă amăgitorii!

Nu daţi ascultare vinzătorilor, iscăliţi pe poreclitul *„Act frăţesc"*, cari vor porni cu punga lui Iuda şi printre voi.

Din iscălitura lor îi veţi cunoaşte. Candidaţii şi conducătorii naturali ai Partidului Român rămân Români statornici, fiţi şi voi asemenea:

Iuda, lăcomind după bani „spânzurătoare şi-au agonisit". — Dzeu să ne ferească de amăgitori mincinoşi.

Răspundeţi-le cu dispreţ, ca unor vinzători de neam, că suntem sătui de sprijinul partidelor de guvernare, în cari „vinzătorii" în ultimul moment doresc a vă culege voturile româneşti.

Intoarceţi spatele acestor păcătoşi, apăraţi programul partidului nostru românesc prin voturile voastre, cari au să intre până la unul, în urna noastră a **9-a** care ne va aduce izbândă şi fericirea poporului nostru Românesc!

Trăiască Partidul!
Trăiască Candidaţii noştri!
Piară Trădătorii!

Partidul Român.

Manifestul partidului însă, se împărţia prea greu ca situaţia să se mai poată limpezi. Propagandiştii au fost arestaţi, manifestele confiscate, iar alegătorii români lăsaţi în complectă neştiinţă asupra situaţiei adevărate.

Nemernicii trădători cumpăraţi cu 200.000 dinari au împins ticăloşia lor şi mai departe. Cu două zile inaintea alegerilor scot un nou manifest, în care, subscriind pe prof. Dr. Sava Butoarcă şi pe protopopul Traian Oprea, ambii candidaţi ai partidului naţional, spun că'şi retrag candidaturile din cauza greutăţilor pe cari le întâmpină.

Datorită acestor lucrături murdare şi mulţumită celor 8 trădători, partidul naţional român n'a obţinut decât 5000 voturi şi astfel, prin aceasta, nici uu mandat, deşi erau siguri pe cel puţin 12—13000 voturi, ceeace ar fi dat 3 mandate.

După alegeri, partidul naţ. român ţinând o mare adunare, cu unanimitate de glasuri, a hotărât excluderea pentru vecie a ticăloşilor trădători din partid şi în ziarul „Nădejdea", care e organul partidului, într'un articol *„Trădătorii şi cioclii neamului"*, mai mulţi Români, cu glasul plin de durere declară că, toţi aceşti trădători — „morţi sunt pentru neamul nostru pe vecii vecilor".

Camera de Comerţ, curat jidovească, din Cernăuţi a reluat ofensiva contra repausului duminical, esenţialmente creştin. Jidanul Feuerverk s'a făcut campionul atacului, care reuşind ar aduce desfiinţarea ideii de stat creştin în România întregită. Organizaţia L. A. N. C. din Cernăuţi nu are nimic de zis? „Infrăţirea Românească" din Cluj, organul central al mişcării, îi aşteaptă cuvântul; şi îi cere să denunţe la timp toate tentativele de iudaizare a ţării.

*

INFORMAȚIUNI

Rugăm pe toți colaboratorii noștri, cari ne onorează cu munca lor și ridică valoarea combativă și literară a revistei, să scrie articole **scurte**, *spre a putea face loc în coloanele acestei reviste materialului tot mai abundent ce se îngrămădește la redacție.*

*

Cetim în nr. 5 din revista „Pământul Strămoșesc“ sub semnătura dlui C. Z. Codreanu — următoarele:

„Nu este aderărat că fac parte din Comitetul Ligii Statutare, după cum a fost anunțat în revista „Infrățirea Românească“ din 15 Sept. 1927, deși păstrez o neclintită stimă tuturor persoanelor din acel Comitet“.

Luăm act de această declarație.

*

Fiul rătăcit în marea jidovească, — sau dela „Patria“ la „Dimineața“. — Tot așa cum cea mai nobilă danie e aceea pe care o faci mai înainte ca cerșetorul să-ți întindă mâna, scutindu-l astfel de o umilire inutilă în fața ta și a lumei, compătimirea nu are valoare anestezică în lumea sufletească a micilor mizerii decât atunci când e făcută discret și în șoaptă, cuprinzând în ea duioșia rezonanțelor sufletești atât de inexplicabile. Altfel ea este o absurditate, un non sens și o brutalitate care cernește cu umbrele disperării ochii celui suferind.

Ne-au venit acestea în minte atuncea când citind articolul scris în „Dimineața“ de dl A. Buteanu, care scrie și subscrie rușinându-și trecutul, am văzut mai bine ca oricând munca făcută de cocoș pe mușuroiul de gunoi.

Axioma care susține că viața este pentru acel ce cugetă o comedie și pentru cel ce simte o înfiorătoare tragedie este tot atât de veche ca și distincțiunea între omul cinstit și care se vinde. Și dacă reamintind o părere a lui Oscar Wilde susținem și noi că atunci când în propria ta tragedie se află elemente de frumos-tragic, făcându-te spectatorul vieței tale durerea dispare, nu e mai puțin adevărat că ea se potențează la infinit atunci când în fața întregei lumi acele elemente de frumos tragic le răscolești în tragedia altuia.

Și acum să fixăm chestiunea.

Intr'un număr din vara acestui an al ziarului jidovesc „Dimineața“ dl A. Buteanu, moț și ilustru necunoscut până în anul acesta, iar de aici încolo cunoscut, *dar nu ilustru*, a scris un articol injurios în care se află și puțin talent dar mai multă neobrăzare.

Căci până unde pe stradă îl vezi pe d-nul Buteanu totdeauna bine îmbrăcat, citindu-i acest articol îl suprinzi în stare de goliciune.

Să mă explic.

Omul intelectual își procură hrana spirituală zilnică din cărți și din viața ce palpită în jurul lui. Fiecare aspiră ceeace este mai particular ființei sale. Și dacă pe unul îl preocupă partea frumoasă a vieței altul nu se complace decât în trivialitate. — Nutrimentum spiritus.

O fetiță dela școala Normală din loc — să mi-se ierte că re-evoc — a trecut în acest an prin una din acele tragedii ce își au sorgintea în primul păcat al veșnicei Eve.

In această tragedie și-a amestecat nasul d-nul de mai sus, vroind probabil să facă pe senzaționalul la redacția „Dimineței“ înaintea lui Ștrul și Ițig și să se ridice cu o treaptă mai sus în lumea scribilor.

Dar a uitat dl Buteanu că, și spânzuratul stă mai presus de ceilalți oameni și totuși această împrejurare nu-l onorează cu nimic!

A răscolit ca să mă exprim în limba lui Pamfil Șeicaru „întreg jegul“ acestei întâmplări regretabile și terfelind pe fetița mamă în fața tuturor pistruiaților cari citesc acest ziar și nesfiindu-se să-i publice și numele aducând astfel rușine publică pe capul întregei familii, a crezut că imitează pe d-nul Ilieșiu dela „Biruința“ uitând în același timp că distanța dintre el și făuritorul imnului studențesc este ca aceea dela șarpe la limbric...

— Pe ce tren ai călătorit și ce fetiță ți-a refuzat lacoma poftă a pachetelor de nervi încât te-ai răsbunat așa de crud pe cea dintâi eșită în cale?

— Ce rival necunoscut te-a instigat la o răsbunare așa de urâtă, făcându-te să esciți pofta satirilor Jidani împotriva tinerilor fecioare române?

D-nule Buteanu, redactor al ziarului „Dimineața“ și „Adevărul“:

Cu cât te plătesc Jidanii?

Și cât te prețuești D-ta?

Acestea pentru ca să putem trage concluzia, căci „Feciorii cei buni adaug și cresc numele părinților și îl fac nemuritor, iar feciorii cei răi ocărăsc și sting numele părinților buni“. *)

Căci încheind doctrinar „Non omne licitum, honestum“ ceea se traduce „Nu tot ce e permis, te onorează“.

*

Externe.

„*Iüdische Presszentrale Zürich*“, n-ul 461, cu data de 9 Sept. a. c., sub titlul:

Un sat care vrea să treacă la judaism, ne spune că organul secției jidovești „Emes“ din Moscova, aduce știrea trecerei unui sat întreg la judaism.

La rabinul din Tschitschersck, s'a prezentat un țăran din împrejurimi (nu numește satul!) și dându-se trimisul sătenitor a început să se sfătuiască asupra formalităților de trecere la legea lui Moisi. Acești țărani dupăce briceagul le va face botezul, vor pleca spre Palestina.

Noi ne întrebăm, dacă această informație poate ca să fie adevărată, sau nu. Mintea noastră refuză să creadă o asemenea *absurditate*. Și credem mai de grabă că ziarul jidovesc servește cetitorilor săi o nouă *minciună*.

Dacă totuș această întâmplare ar fi avut loc, atunci sunt două posibilități numai. Sau că acel sat este locuit de Jidani exclusiv și ceeace fac nu-i decât o farsă, sau că poporul rus e atât de *îndobitocit*, încât nu mai este în stare să mai judece.

Tertium non datur!

Și chiar dacă imposibilul ar fi fost posibil în Rusia bolșevică, desigur că acei țărani n'au trecut la iudaism de dragul de-a purta perciuni, sau pentru a se bate cu pumnii peste față și piept, în timpul rugăciunilor.

Această trecere, ar arăta numai teroarea care apasă asupra marelui imperiu rusesc.

In orice caz, această trecere la iudaism ar fi cea dintâi trecere în cei 2000 de ani, dela Christos.

*

---

*) Miron Costin.